

Angarngruppens Informationsblad

Nummer 3. 2008 - Årgång 38

[www.angarngruppen.se]

September

2008.

FÅGELOBSERVATIONER I ANGARNBYGDEN 2:a KVARTA- LET

2008.

Sammanställda av Roland Staav.

April

1.4 Trettioen storskrakar sträckte mot nordost över sjöängen JAN 3-4 sjungande trädlärkor på Hacksta-åkrarna GDK

2.4 Tre bruna kärnhökar tog höjd och drog iväg på rad med 50-100 meters lucka mot nordost vid utloppet kl.17 GDK

5.4 En småskräkhane sträckte mot nordost över sjöängen JAN

6.4 Grågåshona byggde bo och lade 2 ägg i det utanför Midsommarberget SSM

9.4 Första rödbenan flög in från söder JAN

10.4 Inventering gav 251 gräsänder fördelade på 95 par, 54 ensamma hanar och 7 honor. 3 par stjärtänder. 3 adulta havsörnar kretsade tillsammans över norra skogen. Minst 45 rastande enkelbeckasiner SSM,JAN

11.4 Första gråhakedoppingen hade kommit Anders Westlund

12.4 Fyrtio sidensvansar åt lingon på hygge norr om Löt-tippen GDK Fyra skäggmesar i högflykt över sjöängen SSM

13.4 Tre rastande salskrakar (1 par + 1 hane) SSM. 100 skogsduvor sträckte norrut i tre artrena flockar på 30+25+35. Örjan Sjögren

14.4 Ett blåsgåspar rastade i sjöängen Ronny Melbéus. Stenskvättehane vid Örsta. JAN GDK

15.4 Fyra svarthakedoppingar låg tillsammans utanför jordkullen JAN

forts...

16.4 Tio sädgäss rastade på Lappdalsåkern. En årthane utanför Midsommarberget GDK

17.4 Fem skäggdoppingar kl. 18 LSG

19.4 Ruvande knölsvanpar observerat vid mittdiket utanför fågeltornet. 103 bläsänder (50 par + 3 hanar) och 14 skedänder (8 par + 4 hanar) rastade i sjöängen SSM. En orrtupp spelade vid jaktstugan kl 6:10 SPN. Första rastande gluttsnäppan i sjöängen JAN SSM m. fl.

22.4 Gråhakedoppingpar i spel utanför Kustamaden MLG,CJS,KSG

23.4 Spelande göktyta i Skesta hage och en gulärlethane vid Grävlingholmen SPN

24.4 Fem smådoppingar utanför Kusta.(Ingegerd Marchall) + en smådopping hörd norr om Grävlingholmen och en smådopping på Hackstamaden gav totalt sju smådoppingar GDK. Rekordsiffra för Angarn? Tjugo storspovar sträckte åt nordost kl.700. GDK

En ringtrasthona rastade vid Örsta och flög till Rökarbacken SSM Första ladusvalan flög över Kusta. CJS

25.4 Två svartsnäppor sträckte mot nordost JAN. Två rastande grönbenor vid Lundbydiket SFT Första trädpijärkan sjöng i Skesta hage. JAN

26.4 Inventering gav totalt 10 årtor fördelade på 1 par, 7 hanar och 1 hona. SSM Sjungande grönsångare på Midsommarberget. JAN

27.4 Adult dvärgmåsar rastade fyra dagar JAN m.fl. En silvertärna sträckte mot sydväst kl 8.05. SSM, JAN

29.4 Sjungande ärtsångare i Skesta hage och första hussvalan syntes över Lappdal. JAN

30.4 En dvärgbeckasin rastade på "dvärgsumpmaden" GDK

fortsättning sidan 2.

*Forts från föregående sida.***Maj.**

- 1.5 Första lärkfalken jagade över skogen i norr SPN
- 2.5 Tjugotvå svarthakedoppingar och tjugofyra brunänder (2 par, 18 hanar och 2 honor inräknade under inventering av sjöängen SSM
- 3.5 Första grågåsungarna (2 pulli) obs. utanför Midsommarberget SSM En tidig bivrak flög förbi Olhamra kl. 9 PUR. 2 småfläckiga sumphöns i Lundbydiket + 1 på södra maden under kvällen GDK
- Tre bobyggande brun kärnhökpar i sjöängen SSM
- 4.5 Första sjungande törnsångaren vid södra maden JAN
- 6.5 Två rastande mosnäppor utanför Midsommarberget KGS
- 7.5 Två ropande rördromhanar i sjöängen, en tuta-de ihärdigt medan en annan var uppe och flög kl. 21.40 och motade bort en kvällspigg ormvrak. Vråken förföljdes längs hela sjöängen på rätt stor höjd. Tre rastande dvärgbeckasiner och första sjungande rörsångaren KGS
- 8.5 En pilgrimsfalk 2k satt på stolpar nedanför Örs-taparkeringen och spanade ner i ett dike under 45 minuter, landade i diket en gång. GDK
- Födösökande jorduggla över Åstaåkern sent på kvällen GHE GDK
- 9.5 Ropande gök vid Kusta GDK
- 10.5 En spelande dubbelbeckasin kl. 22 BLT
- 11.5 En rödspov hona rastade i Lundbydiket GDK
- 13.5 Tjugo tornseglare vid Midsommarberget kl. 10 Ronny Melbéus
- 16.5 Fem småspovar cirklade sju-åtta gånger över sjöängen innan de drog iväg kl. 15:20 GDK.
- Sjungande trädgårdssångare på Klosterbacken KEN
- 17.5 Fyrtiofyra knipor fördelade på 11 par, 11 hanar och 11 honor. Rödstrupig piplärka rastade vid Byksberget SSM
- 18.5 340 adulta grågäss + ett stort antal kullar. Sju spelande vattenrallar under natten SSM
- 23.5 Knölsvanpar med 2 små ungar och en utter kortvarigt utanför Midsommarberget. *Forts...*

... En 2K silltrut drog mot väster GDK Sista datum för gråhakedoppingparet utanför Kustamaden TEL. Första rosenfinken vid Grävlingholmen KGS och Örsta-parkeringen GDK

- 24.5 Permanent rörhönerevir vid Kustamaden. En 2K brun glada sträckte österut över sjöängen kl. 9.44. Tre sjungande näktergalar SSM
- 25.5 Sångsvankull med 4 ungar sjösattes och visade sig vid Byksberget. Arton adulta kanadagäss och 4 kullar i sjöängen. Minst fyra häckande rödbenepar i sjöängen och en rastande smalnäbbad simsnäppa SSM

31.5 En 2K hona blå kärnhök födosökte på kvällen vid Broholmen men blev senare bortjagad av tofsvipa och försvann bakom skogen. Jacob Rudhe

Juni

1.6 Sex fiskgjusar representerande tre olika par fiskar i sjöängen, flyger med byten åt söder, nordväst och nord-nordost. Första skrattnåskullen-obs. vid Kusta. 3 galande gökar under natten. SSM

7.6 Fem småfläckiga sumphöns spelade i sjöängen. Nyligen flygg unge och varnande rödvingetrast vid Klosterbacken SSM

8.6 Sjungande kärrsångare vid utloppet JAN

13.6 Hornugglehäckning vid Ådalen. minst 3 ungar VNY

14.6 Adult tuvsnäppa rastade vid Byksberget kl. 10.40 SSM

17.6 Åtta göktyteungar och en adult fågel märkta i Skesta hage av SLN

20.6 Cirka 125 krickor och 55 svartsnäppor rastade i sjöängen SSM

22.6 Tjugofyra snatteränder inräknade i sjöängen och minst två krickkullar. En röd glada sträckte söderut kl 7.30 SSM,JA m.fl.

25.6 Trettio storspovar sträckte mot sydväst kl. 20.30 Torbjörn Sjögren. Sjungande gräshoppssångare vid St. Ekhammaren kl 1:20 KEN

29.6 Sångsvankullen reducerad till två ungar, simmade med förälder JAN

Höstens exkursion Väddö!

Höstens exkursion till Väddö äger rum lördagen den **11 oktober**.

Alla medlemmar är välkomna att delta. Samling Brottbys Trafikplats kl 06.00 för gemensam färd, bilförare ersätts enligt sedvanlig taxa. Exkursionsledare är Stefan Paulin. Vid gynnsamma väderförhållanden kan Väddökusten erbjuda ett fint sjöfågelsträck och/eller insträckande rovfåglar och tättingar. I början på oktober pågår sträcket av ånder, lommar och doppingar för fullt, och man vet inte vad som kan dyka upp, chansen finns att få se bl a labb och dvärgmås.

Anmälan tom 081005 till Helena Blixt tel bostad 512 418 70 mobil 070-338 73 43

Nattsångare 2008

Vi samlades 21,30 nationaldagskvällen den 6 juni vid Örsta. När det var dags för avfärd hade 12 personer infunnit sig. Dagens värd, Hans-Georg, hade lagt upp en natt-rutt som började vid Övre Föret i Uppsala där vi var på plats ca 22,30.

Vi följde Linnéstigens spångsystem bort mot fågeltornet och kunde under vägen lyssna till Gräshoppsångare på visst avstånd. I vassarna fick vi sen uppleva både Säv- och Kärrsångare som demonstrerade sina olika sångstilar. Nästa stopp blev Vattenfalls kontor i utkanten av Uppsala. Där hördes hussyrsor minsann, men den svarta rödstjärt som rapporterats tidigare, ville inte låta höra av sej. Vid Librobäck på andra sidan stan, ville vi så gärna höra en Trastsångare. Vi promenerade längs gångvägen vid bäcken, och hade en trevlig stund i den ljumma försommarnatten. Diverse skyltar talade om vilken växlighet vi passerade och även vilka fåglar som kunde beskådas i bäcken, vill jag minnas. Det enda fågelläte jag antecknade från promenaden var Näktergal, alltså ingen Trastsångare på plats denna natt. Vidare norrut, mot Sundbro flygplats och Flodsångare. Vi mötte andra bilburna skådare som var ute i samma ärende och med gemensamma krafter fann vi platsen där den rapporterats dagen innan, och vi fann även vår fågel. Vi var tvungna att forcera en tämligen motvillig grind in i en kohage för att komma så nära som möjligt. Kossorna var nyfikna och vänliga, Flodsångaren generös med sin sång trots något duggregn.

Efter väl förrättat värv intogs nattens första måltid trafikfarligt nära vägen. Denna var dock liten och trafiken mycket gles vid denna tid.

Program-höst 2008.

Första onsdagen i varje månad: Rundvandring vid Angarn(eller annan lokal om det är något intressant på gång) för daglediga. Samling vid parkeringen Örsta kl.0730 (vi inväntar buss 625 som går från Danderyd/Mörby kl.0710.) Januari start kl.0830. Även denna tid inväntar vi bussen från Danderyd(0815).

Lördag 27 september. Angarnssjöängen, Örsta kl. 07:00. För medlemmar. Ansvarig: Stefan Paulin.

Onsdag 1 oktober. Månadsrunda, Örsta kl. 07:30. Vård: H-G Wallentinus.

Lördag 11 oktober. Väddö. (*Tid och plats se separat information i detta blad.*) Ansvarig: Stefan Paulin.

Onsdag 5 november. Onsdagsrunda, Örsta kl. 07:30. Vård: Stefan Paulin.

Onsdag 3 december. Onsdagsrunda, Örsta kl. **08:30** (OBS tiden!). Vård: Stefan Paulin.

Inventeringen av kornknarr i Vallentuna kommun 2008.

Kjell Eriksson

Kornknarren utsågs som riksinventeringsart av Sveriges ornitologiska förening under 2008. För Angarngruppens del genomförde ett tiotal medlemmar en närmast heltäckande inventering av arten inom hela Vallentuna kommun under de första veckorna i juni. Resultatet blev, märkligt nog, att inte en enda kornknarr kunde höras vid de många lämpliga lokaler som finns för arten inom kommunen. Kornknarren brukar dock variera kraftigt mellan åren och det återstår att se om det negativa resultatet gäller för hela landet vid en kommande inventeringsredovisning. Tilläggas kan dock att Patrik Brehmer har rapporterat på Svalan om en högst tillfällig kornknarr, som hördes före inventeringstiden, den 26 maj 2008, mellan Uthamra och Härlinge på nordvästra sidan av Vallentunasjön. Vid de nattsångareinventeringar som gruppen utfört inom kommunen under åren 2005 - 2007 noterades följande antal kornknarrar: 2005 11 ex och 6 ex både 2006 och 2007.

Följande personer deltog vid inventeringen: Jan Andersson, Bertil Björklund, Rudi Edelberger, Kjell Eriksson, Viggo Norrby, Stefan Paulin, Karl-Gustaf Sjölund, Svante Söderholm, Per Unger, Hans-Georg Wallentinus och Åke Österberg

Forts från föregående sida.

Kornknarr och Vaktel var också på nattordningen. Vid något som heter Faxan norr om Uppsala stannade vi till för att lyssna efter Kornknarr, utan framgång. Fortsatte så till Fjärdhundra för att om möjligt få höra eller se Vaktel. Nu var gryningen på god väg, vi stannade längs vägkanten och trots vår något magra utdelning av arter, kändes tillvaron tämligen OK. Vi fick heller inte höra någon Vaktel, bara njuta av sommarnatten.

Vid det sista stoppet, Markim Kyrka, hörde vi i den ljusa morgontimmen sköna toner från två spelande Storspovar samtidigt som en räv sprang över åkrarna.

Tiden var inne för att återvända, vi landade vid Örsta vid pass 4 på morgonen. De flesta målarter vi hoppats på att få höra under natten svek oss nesligen, men en exkursion i försommarnattens vackra natur gör att man har ganska lätt för att förlåta dem.

Helena Blixt.

Bävurar sedda vid Angarnssjöängen

Den 22 maj i år gjorde jag en av mina många turer runt Angarnssjöängen. Morgonen var kylig, temperaturen var endast någon grad över noll, när jag startade vid Örsta klockan 5:15. Det var lugnt och solen började värma, så det var ändå behagligt. Som vanligt under vardagsmorgnar stördes dock friden av det mycket påträngande ljudet från biltrafiken på Angarn – Brottby-vägen.

Efter att ha ägnat ett par timmar åt den södra kanten av det vi kallar Tornskogen intogs första matsäckspaus på Hackstakullen. Därefter fortsatte jag över spången och vidare upp mot Skesta hage på norrsidan. Klockan var nu 7:30. Det fanns inte speciellt mycket fågel vid dammen, så varje rörelse i vattnet var intressant.

Stigen mellan spången och Skesta hage går ett stycke från dammen. Så när jag ifrån denna stig med blotta ögat såg en klump som i god fart simmade tvärs över dammen i riktning mot mig, tog jag det för en ensam gås. Med handkikarens hjälp kunde jag dock konstatera att det var huvudet av ett däggdjur. Första impulsen sade 'mink', men detta var alldeles för stort. Utter då?

Nej, också ett utterhuvud är betydligt mindre och snyggare. Detta var inte det vackraste tryne man kan se. Den dök och försvann bakom strandvallen och först då började artbestämningen klarna. 'Bäver'. Men jag måste se den bättre för att vara helt säker och nu var den försvunnen.

Fortsättning.....

Min vandring mot Skesta hage fortsatte och nedanför kanal-kröken ('Volga-kröken') sågs en rörelse i vattnet nära några Salix-buskar.

I tubkikaren kunde jag konstatera att det var bävern som åter visade sig. Jag drog mig upp mot förhöjningen vid hästhagens staket och därifrån, i skydd av några buskar, kunde jag njuta av ett skådespel som jag hittills trott bara kunde ses i en naturfilm på TV

. Bävern klev upp på en liten lerbank i salix-buskaget och började äta på några kvistar. Jag fick en stark känsla av en jättelik råtta där den satt och mumsade.

Kvistarna tycks inte ha varit så smakfulla, så bävern drog sig ned i vattnet igen. Och nu visade sig plötsligt två individer simmande tillsammans. De fortsatte uppströms och jag såg strax därefter från Skesta hage hur de i god fart simmade vidare i kanalen i höjd med Asphagen. Det blev den sista glimten av något, som för mig var så ovanligt som ett 'däggdjurs-livskryss'.

Ett intressant faktum i detta sammanhang är att dagen efter kunde även uttrar beskådas vid Angarnssjöängen, som alltså står sig mycket bra även som däggdjurslokal.

/Stefan Paulin

Här kommer nästa däggdjursupplevelse från Angarnssjöängen.

Det är Roland Staav's gode vän på Riksmuseet, Olavi Grönvall som strosat runt.

Obsen av uttern skedde den 3 april klockan 0835. Jag kom gående på den västra sidan av dammkrönet och hade kvar 30 meter till dammluckan då jag får se en utter som med snabba bestämda steg, utan att titta på mig, gå över vallen och försvinna ner bakom fjolårsgrästuvor i den rinnande bäcken.

Jag kliver snabbt över så tyst man nu bara kan med kikarstativ och försöker åter se djuret som förblir borta som genom ett trollslag! Jag står i 5 minuter och tittar med kikare igenom tuva efter tuva, längs vattenytan men hittar inga ögon eller nos. Den förblir borta.

Helt klart en adult och av storleken gissar jag att det rör sig om en hona.

Olavi Grönvall

Några platsnamn runt Angarnssjöängen

Angarnssänkan är en mycket gammal kulturbygd. Rötterna finns före vikingatid, kanske det till och med fanns besökare under stenåldern, men då bara på de högsta bergen, som då var kobbar och grynnor i det dåtida havet. Namnen på de olika bosättningsarna har gissningsvis tillkommit kring eller efter folkvandringstid (400 e.Kr). Det som idag är gårdar var under lång tid byar med olika antal gårdar inom byn. På Örsta fanns t.ex. fem skiften men bara fyra gårdar, eftersom storbonden på Örsta Oppgård ägde två skiften.

De allra flesta gårdsnamnen runt sjöängen har ändelsen *-sta* eller *-by*. Bägge pekar på att namnen tillkom under järnåldern (under vikingatid (= yngre järnålder) bör byarna redan i huvudsak ha varit etablerade). Jag ska inte gå in på den ursprungliga betydelsen av *-sta* eller *-by*, bara nämna att då det gäller *-sta* pågår uppenbarligen en livlig debatt i forskarsamhället ifall efterledet kommer från "stad" = plats eller = utkant/utgård. Att *-by* har något samband med bygga verkar dock klart. Det är också på det sättet att de "äkta" namnen med *-sta* och (speciellt) *-by* har ett förled som normalt beskriver något i landskapet, hur byn ligger i landskapet, hur byn ligger i förhållande till något, träd/djur, etc. Mer sällan ingår ett egennamn – det är mest efter Medeltiden som det blir populärt. Jag tänkte ta upp några platsnamn med startpunkten i sydväst. Här rinner ett vattendrag, som vi inom gruppen kallar ömsom Olhamradiket eller Gävsjöbäcken. Ett namn som används lokalt inom området är dock Kvarnbäcken, efter Olhamra kvarn, som fortfarande finns kvar uppströms Angarnsvägen, men som sommarbostad. Bäcken omges av gårdarna Olhamra (i Vallentuna socken) och Åsta (i Angarns socken). – hamra är ett vanligt efterled i Uppland, liksom förledet hammar-. Det betecknar i Uppland en upphöjd formation typ lågt berg eller ås. Det finns t.ex. hur många Hammarby som helst (Hammarby = byn på hammaren = byn på höjden. I Södermanland betyder dock hammare bergsbrant.) Olhamra ligger ju också högt i förhållande till Angarnssänkan. Men förledet då? Bynamn med förledet O-, Ol-, Å- och Ar- syftar alla på ett vattendrag. "Ola" och "Arland" betyder bägge "å-landen". Så Olhamra skulle alltså betyda "byn på höjden vid ån." Men "Åsta" då? Även i det här fallet är det ån som fått ge byn sitt namn och kan tolkas "byn vid ån", eller med det nyare synsättet "uppodlingen vid ån". Kvarnbäcken måste tydligen ha varit en viktig å under tidig järnålder! Att två byar så nära varandra fått namn som anknyter till samma geografiska formation, ån, kan väl förklaras av att byarna låg i olika socknar.

Fortsättning.....

Söder om Åsta ligger "Rävsta", med gammalstavning Räfsta" eller – i Lantmäteriverkets akter Revsta. Byar med förleden "räv-" anses syfta på djuret räva. Kanske det fanns många gryt i området? Byar och gårdar med förledet "räv-" är inte alltför ovanliga. Rävsta har ingen mark mot sjöängen, men utmed tillloppet "Lundbydicket" uppströms vägen mellan Vallentuna och Angarn.

Byn Lundby, som gett "dicket" sitt namn, har ett mycket smalt skifte ned till sjöängen, men har ändå fått ge namn åt det största tillflödet till sjöängen. Ett ursprungligare namn kan ha varit "Rockstaån". Förledet "lund-" har egentligen inget samband med vad vi kallar lund, dvs. ett mindre skogsparti med företrädesvis ädla lövträd (ek, alm, ask, lind, lönn), utan med "lund" i betydelsen "offerlund". Offerlundar var något som fanns inom asadyrkan. När kristendomen började erövra Svearnas rike, annekterades ofta de hedniska offerlundarna och där byggdes istället en kyrka. Så skedde också i Angarns socken, där kyrkan mycket riktigt ligger på fastigheten Lundby, liksom ett flertal kyrkor runt om i Sverige. Det var ett smart drag av de kristna att ta över gamla "heliga" platser för att försöka övertyga de tveksamma om att en ny tid hade kommit

Fortsättning följer i ett senare Info-blad.

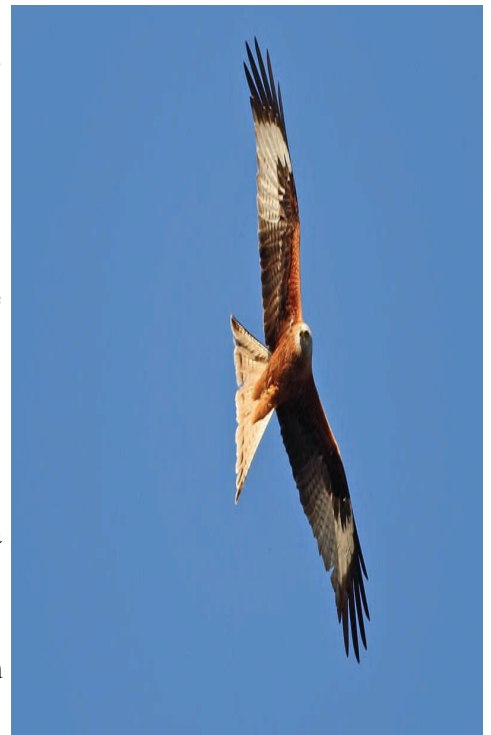
Hans-Georg Wallentinus

Gladornas år

Aldrig förr har så många glador observerats i Vallentuna kommun under ett och samma år som 2008. Inte mindre än tre olika röda glador sågs liksom två olika bruna glador. Och än är inte året slut! Antalet fynd av de bägge arterna från 1970-talet fram till i dag fördelar sig ganska lika mellan brun och röd glada. Årets fynd av rödglada är nummer 10, 11 och 12 i kommunen, medan fynden av brun glada är nummer 9 och 10. De allra flesta observationerna är från Angarnssjöängen.

Med tanke på den pågående klimatförändringen misstänker jag att glador kommer att bli en allt vanligare syn hos oss framöver, i varje fall röda glador som häckar allmänt i sydligaste Sverige.

Fortsättning sidan 6.

Fortsättning från föregående sida.

Så småningom kanske det blir som i början av 1800-talet då den röda gladan var vårens budbärare ungefär som sånglärkan blivit under 1900-talet.

Årets röda glador har setts i Vadadalen 30-31 mars, Angarnssjöängen 22 juni och Angarnssjöängen 31 juli – 2 augusti, även en observation i Vadadalen 9 augusti avser antagligen samma exemplar.

Den senare fågeln var en årsunge, vilket satte igång en debatt om var den kan ha varit född; i närområdet eller influgen från Sydsverige. Vi fick väl inget slutligt svar på det.

Årets bruna glador uppträdde vid Angarnssjöängen 24 maj och Löts avfallsanläggning 13 juli.

Bägge fåglarna var sannolikt fjolårsungar.

Bildtexter:

Röd glada fotograferad av Dan Henriksson vid Husa i Vadadalen den 30 mars 2008.

Brun glada fotograferad av Dan Henriksson vid Löts avfallsanläggning den 13 juli 2008.

Hans-Georg Wallentinus

”Fågelberg” på Tjörn?

I början av augusti var det stark västlig kuling och regn nästan en hel vecka i sträck på Västkusten. Då råkade jag var där. Men så många intressanta havsfåglar trycktes inte in mot Klädesholmen som jag hade hoppats. Förutom några havssulor. För att variera upplevelsen av blåsighet sökte jag mig på morgonen 12 augusti till Toftenäs naturreservat nordost om Skärhamn för att försöka hitta några tidiga björnbär.

Några korpar knarrade, en rödhake tickade till men annars verkade allt vara lugnt när jag vandrade i fårhagarna mellan bergen. En regnskur kom och gick och solen bröt fram. Men plötsligt vimlade det av svalor i luften. Mest ladusvalor, men även flera hussvalor. Försökte räkna, men de blev bara fler och fler. Några tornseglare stötte till. Under räknandet upptäckte jag att de alla efter sina födosvängar for in i en bergvägg söder om en långsträckt hage. Branten var inte särskilt hög, kanske upp mot 50-60 meter, men utmed hela bergssidans på drygt hundra meter fanns sprickor och fördjupningar blandat med garneringar av grön-brunfläckade grästuvor, obestämt ris, ljung som började skifta svagt i rosa, en och annan krypande björk och några småtallar. Det slog mig genast att svalorna och seglarna troligen for in branten till bon och väntande ungar.

Vad som fanns framför mig var i så fall ett berg med terrasslägenheter. Hela tiden var det en ständig trafik in och ut. Jag försökte följa några utkommande fåglar med kikaren, men tappade dem oftast när de for över en bergskant. Jag räknade antalet igen så gott det gick och det blev minst tio hussvalor, minst tjugo ladusvalor och minst tio tornseglare. Alltså inga stora mängder men antalen var säkert i underkant. Kanske fanns nästan lika många till utom synhåll i närheten. Jag blev i alla fall mer och mer styrkt i mitt antagande om att ha sett en för mig ovanlig häckningsplats. Kunde detta stämma?

Väl hemkommen tittade jag först i *Fågelguiden* och där står att åtminstone tornseglare och hussvalor kan häcka i branter, de senare gör det då på ”ursprungligt sätt”. Samma häckningsuppgifter finns i Roland Stavs och Thord Franssons *Nordens fåglar*. Det kunde alltså stämma.

Nyheten för mig var att det även gällde tornseglare – fåglar jag alltid förknippat med gammaldags kupade tegelpannor. Men ingen skriver något om ladusvalans häckning i berg. Det skulle i så fall vara det egendomliga i min iakttagelse. Bevisligen flög alla tre arterna in i samma berg. **Fortsättning sidan 7**

Fortsättning från föregående sida

Men så slog jag upp Tage Wahlbergs *Kunskapen om fåglar* och där skriver han faktiskt följande om ladusvalan: "Även i en bergsbrant mellan Borgholm och Köpingsvik på Öland har jag funnit henne boende tillsammans med hussvala". Det var alltså möjligt även för "henne". Jag hade sett ett, om än litet, "fågelberg" på Tjörn där tornseglare och två sorters svalor samsades och bodde tillsammans.

Ulf Linnell

P.S. Björnbären då? Jo, det blev en dryg liter. Och i färhagen fanns till en hel papperskasse ängschampinjoner. Och några dagar senare när solen och värmen kommit tillbaka rastade Tjörns första säkert belagda fjällpipare i Breviks kile.

Sommarminnen 2008.

Så startar resan mot Öland, torsdag nittonde juni och vi får en bra resa i vackert väder. Midsommarafton innfinnar sig, vad gör vi? Jo vi leder lekar med stora och små barn runt den så vackert majade stängen. Här kommer den första fågel (sång) – små fåglarna i skogen--.

Efter lite vila kommer söndagen och då åker tuber och kikare fram, ryggen är fylld med näringsrik föda och stora förhoppningar. Dagen kan bli lång och innehållsrik hoppas vi.

Målet är Dödevi (norra Öland) och visst finns det att skåda, enkelbeckasiner, fullt med gravänder och deras ungar. Mängder av vadare, strandkator och skärfläckor mm

Måndag tjugooåttonde drog vi som tidigare år till Hornsjön/Klosterholmen för att titta till fiskgjusarna, från 2007 års runda. Denna säsong fanns dessvärre inga ungar i boet, endast en ensam gjuse seglade ovanför våra huvuden.

Torsdag, nu drog vi ner till Ottenby fågelstation. Här låg sälarna på rad ute i vattnet medans Kronhjortarna höll sig på land (vackert så det förslår). Vi drog runt i omgivningarna som vanligt och var naturligtvis omgivna av mängder med olika arter. Som sig bör tog vi en sväng till Schäfferiängarna och där kunde vi från fågeltornets topp skåda ut över stora mängder av betande rödspov, mäktigt må ni tro.

Senare på eftermiddagen åkte vi till Risinge hamn där ungefär samma sorts arter gjorde oss sällskap.

Efter detta vände vi åter mot Åkersberga men vi stannade till i Östergötland hos goda vänner. Närmare bestämt Lilla Stensätter. Vårat världpar drog iväg med oss till ett vagnslider, där finns som sig bör en massa saker

fortsättning...

bland annat olika handredskap som står lutade mot husväggen. På dessa krattor mm. hade en koltrast byggt sig ett vackert bo. Boet kom så småningom också att innehålla ungar.

Fotograf. Gustav Hammarberg.

Som avslutning på denna sommar drog vi iväg till sol och värme, Gran Canaria/ San Augustin.

Till den hyrda lägenheten hörde också en stor altan, därifrån kunde vi skåda, såväl turkdovor, härfågel, (bild) tornseglare och lustigt nog ett gäng munkparakiter som drog runt i grannskapet under ivrigt tjatter. Ja det var annorlunda skådning mot vad vi är vana vid.

Vid pennan Bo Hedenstedt

Fotograf: Irène Hedenstedt.

Notiser från kassören.

Distribution av Angarngruppens information:

I nästintill varje infoblad de senaste åren har jag ställt nedanstående frågor och jag kan förstå om det uppfattas som tjat. Mina motiv för att ta upp dem ännu en gång (och säkerligen även i framtiden) är huvudsakligen att fånga upp nya medlemmar men kanske även någon ytterligare bland gamla medlemmar. Föreningen sparar in både på tryckeri- och portokostnader genom elektroniskt utskick.

1. Kan du tänka dig att få infobladet endast distribuerad per e-post?
2. Kan du tänka dig att avstå från infobladet eftersom någon annan i hushållet får detta?
3. Den som vill svara 'Ja' på någon av dessa frågor kan kontakta undertecknad. Ange då också e-postadress för ev. distribution av infobladet.

Betalning av medlemsavgift per Internet

Vid förra årets avisering av medlemsavgiften provade vi med att skicka ut avier 'elektroniskt' i stället för i pappersform till medlemmar som så önskade. Några nappade på detta och för egen del tycker jag det fungerade bra.

Nu börjar det bli dags att planera inför aviseringen av 2009 års avgift. Utskick kommer att ske i och med distributionen av infoblad nr 4 under december. Ja hoppas nu att fler ska gå med på detta förslag. Därför så ställer jag frågan igen.

Vem av er kan nöja er med att få en avgifts-avi per e-post i stället för ett inbetalningskort?

Jag tar tacksamt emot svar på denna fråga på min e-postadress stefan.paulin@swipnet.se

Stefan Paulin
08-510 11927
0702-27 45 13

stefan.paulin@swipnet.se

Så är kafèet i Örsta

åter öppet.

Vanliga Helger (lörd-sönd.)

kl 13-16

Angarngruppens styrelse.

Ordförande: Lars Frankenberg, tel. 08-754 64 28, (lars.frankenberg@home.se).

Vice ordförande & webbmästare: Hans-Georg Wallentinus, tel. 08-510 104 31.

Sekreterare: Svante Söderholm, tel. 08-7830029, (svante.söderholm@spray.se).

Kassör: Stefan Paulin, tel.08-510 119 27, (stefan.paulin@swipnet.se).

Övriga ledamöter: Helena Blixt tel. 08-51241870
Jesper Norrby, tel. 070-36 36 004.

Inventeringssektionen: Kjell Eriksson, tel. 08-847069.
Roland Staav, tel. 08-84 61 69.

Naturvårdssektionen: Jan Sollenberg, 08-754 30 89.
Gunilla Lagesson, tel. 076-1224847.

Informationssektionen: Viggo Norrby, 08-51011169.
Bo Hedenstedt 08-54061484

(bo.hedenstedt@telia.com).

Föreningens hemsida: <http://www.angarngruppen.se>

Jubileumsutställning i Vallentuna bibliotek.

Som tidigare informerats firar Angarngruppen 40 år i år. Detta kommer att manifesteras med en jubileumsskrift som är under utarbetande. Men det kommer också att uppmärksammas genom att föreningen arrangerar en utställning i Vallentunas biblioteks skyltfönster, 'Kulturfönstret'.

Vi har tilldelats utställningsperioden 18/11 – 8/12 och då kommer vi att beskriva något både om föreningens och sjöängens utveckling under dessa år. Passa gärna på och titta lite extra i bibliotekets skyltfönster om ni vistas i Vallentunas centrum under någon av dessa senhöst dagar.

Styrelsen
Genom
Stefan Paulin.

Nästa nummer kommer i december.

Som vanligt bygger informationsbladet på samlade insatser från oss alla. Skicka därför gärna ditt bidrag till mig senast *28 november* för beräknad utgivning under december månad.(bo.hedenstedt@telia.com) eller till Bo Hedenstedt Prästgårdsvägen 4 18433 Åkersberga .